

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

**Dokter De Groot over magnetiseren:
"hupperdepupperdepup"**

**IN AKEN PRAKTI-
SEERT „Heilpraktiker“
John F. Hoppen, die heel
wat patiënten uit Zuid-
Limburg heeft weten te
krijgen. Onlangs heeft
hij voorspeld, dat hij
Leonie Krewinkel uit
Kerkrade-West, blind
geworden als gevolg
van een hersenoperatie,
weer ziende zal maken.
De kans daarop is, al-
dus John F. Hoppen,
90 pct.**

John F. Hoppen is

„staatlich geprüfter Heil-
praktiker“. Hij heeft een
studie van vijf jaar ach-
ter de rug en is dus vol-
gens de Duitse wet
geen onbevoegde. Wel
is die bevoegdheid be-
perkt. Hij mag niet chi-
rurgisch ingrijpen en
mag geen infectieziekten
en evenmin geslachts-
ziekten behandelen.

Sante Brun van Lim-
burgs Dagblad in Heer-
len ging bij Hoppen op
bezoek, die een curieus

mengsel van Neder-
lands en Duits bleek te
spreken — hij is van
oorsprong Nederlander,
maar heeft veel van zijn
39 jaren in Duitsland ge-
woond. Hij heeft voor
280.000 DM aan instru-
menten in huis, varië-
rend van een micro-
scoop en een oscillo-
graaf tot een röntgen-
apparaat. De diploma's
hangen aan de wand,
Hoppen laat zich in witte
jas er bij fotograferen.

Utrecht de leerstoel van de parapsy-
chologie bezette zijn dat er ongeveer
achtduizend; dat zijn dan de strijkers,
magnetiseurs, handopleggers, ge-
zondbidders, kruidendokters, pis-
kijkers, wichelaars en knokendokters.

De 800 van de NWP

ONGEVEER 800 van hen zijn „er-
kend“ door de Nederlandse Werk-
groep van Praktizerende Genezers.
(De geruchtmakende mevrouw Prinse-
Corte uit Standaardbuiten werd een
erkenning geweigerd.) De heer K. T.
van der Plaats, directeur van de NWP
meent dat per week veertigduizend
mensen zich laten behandelen door
NWP-ers; naar zijn oordeel in totaal
honderdduizend mensen per week
door alle onbevoegden in Nederland,
een laag aantal als men kijkt naar het
aantal onbevoegden buiten de NWP.

De NWP streeft voor haar leden
naar eenzelfde status als de heer
Hoppen in Duitsland heeft en heeft in-
tussen al een mooie naam bedacht:
praktizijn, een vertaling van het Duitse
Heilpraktiker en het Engelse „practi-
tioner“.

De tijd dat de praktizijn rauwe slak-
ken bij volle maan dan wel gehakte
kikkers met ochtendwater te midder-
nacht voorschreef als probaat middel
tegen buikkoliek, slappe zenuwen of
tot reiniging van het bloed is natuurlijk
al lang voorbij; hij schrijft nu allerlei
geneesmiddelen op basis van kruiden
voor of een streng, dikwijls vegeta-
risch dieet, aldus lichtte de heer Van
der Plaats de journalist van Limburgs
Dagblad in.

*Zal hij er ook bij hebben verteld,
dat diezelfde NWP niet in kikkers
en slakken handelt maar wel, via
haar dochteronderneming Naturalia
in kruiden? (red. M.t.d.K.).*

VERVOLG OP BLZ. 14

HOPPEN IS ook ondernemend; hij
wil een Pazientenschutzverband op-
richten en dat uitbreiden tot Frankrijk,
België en Nederland. Het lidmaat-
schap kost tien gulden en de leden
kunnen gratis advies krijgen als zij
twijfelen aan de kwaliteit van de ge-
neesmiddelen die zij van hun eigen
arts krijgen.

De heer Hoppen past in het geval
van Leonie Krewinkel de cellenthera-
pie van prof. Niehans toe. Zij schijnt
er, naar mededeling van Hoppen, al
enige baat bij te hebben, af en toe kan
ze wat zien, maar de therapie wordt
voortgezet. Nog altijd voorspelt Hop-
pen haar een kans van 80 procent dat

ze het gezichtsvermogen terugkrijgt.
De therapie komt in het kort op het
volgende neer: een substantie ont-
trokken aan vers geslachte dieren
wordt de patiënt ingespoten. De cel-
len van de zieke organen worden er-
door vernieuwd, in een soort regene-
ratieproces. Openhartig komt Hoppen
er voor uit dat de therapie „zeer, zeer
duur“ is.

Cellentherapie - waanzin

DE ADJUNCT-DIRECTEUR van een
Limburgse GGD heeft een veel kortere
omschrijving van de cellenthera-
pie: „waanzin“. De heer Hoppen be-
handelt niet iedereen met deze thera-
pie; hij is voornamelijk homeopaat.
Hij heeft tegen de „allopathie“ (of or-
thodoxe geneeskunde die van de be-
voegde artsen dus) diverse bezwaren;
de behandeling met chemische prepa-
raten heeft veel bijwerkingen, hij
noemt de affaire met Softenon. Hij
heeft de ervaring dat Nederlandse art-
sen zeer kwistig zijn met valium en li-
brium, zelfs bij kleine kinderen.

In Nederland bestaan geen Heil-
praktiker. Er zijn natuurlijk wel men-
sen die zich onbevoegd met de ge-
neeskunde bezighouden. Naar schat-
ting van prof. W. Tenhaeff, die in

**Gebedsgenezers en
volkstelling**

GEBEDSGENEZER JOHAN MAAS-
MACH heeft zijn volgelingen nauw-
keurig ingelicht wat zij moesten opge-
ven bij de volkstelling. Op de vraag
naar de godsdienst adviseerde broe-
der Maasbach om in te vullen: Stich-
ting Johan Maasbach Wereld Zending.

Het was niet nodig om er het tele-
gram-adres aan toe te voegen: Maas-
bach Haag Holland....

DE KWAKZALVER HEET BIJ HEM "WULLEM"

VERVOLG VAN BLZ. 13

Bij dokter De Groot

DE KWAKZALVERIJ in het algemeen en de NWP in het bijzonder vinden een fanatiek tegenstander in de vroegere inspecteur van de volksgezondheid in Noord-Holland en Utrecht, de heer A. P. N. de Groot, rustend arts in Hilversum, door een pikante speling van het lot vrijwel buurman van het hoofdkantoor van de NWP; de heer De Groot is voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

Voor hem is elke onbevoegde uitoefenaar van de geneeskunst een kwakzalver, die voor de rechter, „de kadi” zoals hij bij voorkeur zegt, gesleept behoort te worden. Hij meent dat door toepassing en handhaving van de wet op het staatstoezicht op de volksgezondheid van 1865 binnen tien jaar de toestand „genormaliseerd” zou kunnen zijn; die handhaving gebeurt nu niet, er is geen apparaat voor.

„Die NWP-ers zeggen dat ze een kwakzalver alleen maar als lid erkennen als aangetoond kan worden dat hij 35 procent van zijn patiënten genezen heeft. Maar hoe kan dat gecontroleerd worden? Met formuleren die de patiënt zelf moet invullen. Dat is wetenschappelijk van generlei waarde”, dat is, samengevat, de mening van de heer De Groot over de NWP.

De heer De Groot heeft overigens een opmerkelijke manier van zich uitdrukken. Magnetiseren noemt hij, begeleid door een wegwerpend handgebaar „hupperdepupperdepup” en soms ook gewoon „tiereliere”. De kwakzalver heet bij hem „Wullem”.

Hij is trouwens sceptisch tegenover alle streven „terug naar de natuur”. Wat dat betreft komen b.v. voorstanders van biologisch-dynamische landbouw bij hem van een koude kermis thuis.

Terug naar Middeleeuwen

DOKTER DE GROOT vindt dat we terug gaan naar de middeleeuwen als we weer geneeskrachtige kruiden zouden gaan gebruiken. „De synthetische preparaten zijn uitgekiend tot en met, al zijn er dan af en toe ongelukken gebeurd. In honderdduizenden gevallen gaat het wel goed. Met die kruiden ben je zelfs afhankelijk van de kwaliteit van de oogst”. Hij noemt het

werk van de NWP „papieren zwendel”.

De heer Van der Plaats (zelf niet werkzaam in de natuurgeneeswijze) zal niet opkijken van deze kwalificatie, hij kent zijn buurman. Zijn vereniging wil de natuurgeneeswijze niet in de plaats stellen van de „allopatie”: „De natuurgeneeswijze is daar geen volkomen alternatief voor, maar de mensen zouden de vrijheid van keuze moeten hebben”. Zijn werkgroep meent dat een patiënt eerst naar een echte arts moet gaan, alvorens bij een praktijktijd te komen.

Vorig jaar heeft een staatscommissie een rapport ingediend bij de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid; de commissie meent dat de „praktizijnen” erkend moeten worden door Volksgezondheid en dat de erkenning via een ingediend voorontwerp van wet gecontroleerd zou moeten worden. De heer Van der Plaats meent dat het niet lang meer kan duren voor het wetsontwerp wordt ingediend bij de Kamer. Hij wil niet dat er veel tamtam om wordt gemaakt, „zodat het lijkt alsof wij pressie uitoefenen”.

De „opleiding” van de NWP

EEN OPLEIDING is er al. Eerder genoemde heer Hoppen heeft er niet veel waardering voor; daarin valt de heer De Groot hem bij, evenals de

schrijver van het proefschrift „Kwakzalverij en het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst” dr. L. F. Bakker, militair arts in Voorburg.

Indertijd heeft het Maandblad tegen de Kwakzalverij een boekje open kunnen doen over de „opleiding” van de NWP, een z.g. basis-cursus waar de deelnemers a.o. advies werd gegeven over aandoeningen als prostaatbloedingen, waarvoor een bepaald soort kruiden (kennelijk te betrekken van de kruidenhandel van de NWP!) werd geadviseerd.

De heer Van der Plaats beweerde tegenover de Limburgse journalist bij hoog en bij laag tegen occultisme en magnetisme te zijn. (Uit het boek van Bakker blijkt dat er een sluimerende vete bestaat tussen de NWP en de vereniging die genoemde soorten genezers onder haar hoede heeft, de Nederlandse Fusie van Paranormale en Natuurgenezers, waarin helderziende Gerard Croiset een belangrijke rol schijnt te spelen.) Men kan dan ook slechts concluderen dat er een bijna occulte duisternis heerst in het grensgebied tussen kwakzalverij en officiële geneeskunde, waar verder ook nog bevoegde artsen rondzwerfen die in feite het predikaat „kwakzalver” verdienen en bovendien allerlei hobbyisten en diehards op medisch

VERVOLG OP BLZ. 15

De „unitologie” staat in de sterren

ALMANAKMAKERS IN Amerika hebben het niet gemakkelijk. In een groot land als de Ver. Staten moet men zorgen voor uitgebreide correctietabellen voor de bepaling van de juiste tijd van de zonsopgang in zulke ver uiteenlopende plaatsen als Flagstaff in Arizona of Boston in Massachusetts. En dan nog de zonsopgangen en de opkomst en ondergang van de maan!

Evenmin kan men met één weersvoorspelling volstaan. The Old Farmers Almanac, een instelling die uit 1792 dateert en een uitgave is van „The Old Farmer's Almanac” te Dublin in New Hampshire geeft zelfs een weersvoorspelling voor het hele land op rijm en doet het uitgebreider voor zes verschillende klimaatzones. Plus nog een tabel voor wie af wil gaan op de schijn gestalten van de maan!

Heel wat gemakkelijker heeft het een adverteerster in diezelfde alma-

nak voor het jaar 1971, miss Marguerite Carter, die „Unitologische voorspellingen” in de handel brengt. Ja, dat is wel het juiste woord, in de handel brengen. Wie vier dollar plus 25 dollarcenten portokosten overmaakt aan miss Carter, Box F 71, 546 S. Meridian Street, Indianapolis, Zipcode 46.225, Indiana, ontvangt een pracht van een „Unitologische voorspelling” voor een heel jaar.

„Maak het komende jaar het meest bevredigende jaar van uw leven”, roept miss Carter haar klanten toe. Zij is een expert voor wat betreft de planetaire invloeden op het menselijk leven, zij is bekend door haar boeken en haar voordrachten, boeken, die ook in Europa en het Oosten verspreid zijn... Ja, ja. En zoveel weet miss Carter van de sterren dat zij tevreden is met maand, jaar, dag, plaats en zo mogelijk uur van geboorte van de nieuwsgierige. En natuurlijk vier dollar plus portokosten.

"Zending onder de neurotici van deze tijd" GEEN KRUID TEGEN GEWASSEN?

VERVOLG VAN BLZ. 14

en juridisch gebied zich in het half-duister vermeen.

Daar hebben de honderdduizenden mensen die voor korte of lange tijd, met veel of weinig succes en ten koste van veel of weinig geld de officiële geneeskunst de rug toekeren niets aan. Want dat is een feit dat in het occulte duister als een paal boven troebel water blijft staan: dat in elk dorp en elke stad wel een paar figuren te vinden zijn die de mensen „genezen”.

Waarom dan toch?

MAAR WAT is dan toch de reden dat zij toch naar de kwakzalver gaan? De heer Brun heeft het aan de verschillende personen, die hij hierover benaderde, gevraagd. De antwoorden vonden een plaats in het (bijzonder leesbaar geschreven) artikel.

Eerst maar eens een citaat uit het boek „Magnetiseurs en wondergenezers” van G. A. M. Zorab: „Wij achten het geheel in het belang van de lijdende mensheid haar de kans te geven om, wanneer de officiële medische wetenschap geen baat geeft, zich te kunnen wenden tot de meer irrationele methoden, welke de patiënt soms de gelegenheid geven tot zelfgenezing, verlichting van zijn lijden en zo meer”.

Pastoor Mullenders in Wahlwiller is een van de meer bekende Limburgse genezers. Hij was niet bereid de journalist van Limburgs Dagblad te woord te staan en de heer Brun moet volstaan met citaten uit een interview in De Gelderlander van 13 juni 1963. „Er bestaat geen hoofdpijn”, zegt hij daar, „er zijn alleen maar mensen die hoofdpijn hebben”; en verder spreekt hij over het verschil in sociaal milieu waaruit in het algemeen artsen en magnetiseurs voortkomen.

Met de stelling van pastoor Mullenders over het verschil in milieu van herkomst stemt dokter De Groot in Hilversum zelf ook in: „Die magnetiseur kan Trien, die bij hem komt, een tik op haar achterste geven, en dan is het ijs gebroken; de huisarts kan dat niet doen”.

Psychologie er bij

HEILPRAKTIKER HOPPEN in Aken zegt het nog anders tegen de heer Brun: „Ik zeg tegen de mensen, denk nou niet dat ik wonderdokter ben, ik heb gewoon medicijnen gestudeerd. Maar ik heb meer aandacht voor de

mensen, ik betrek ook psychologische overwegingen in mijn diagnose” (hij heeft een diploma voor een cursus psychologie aan de universiteit van Indianapolis), „ik analyseer de zaak beter”. Hij heeft overigens tussen 25 en 45 patiënten per dag, en vooral op zaterdag is het druk.

Die psychologie komt ook bij andere schrijvers en sprekers over het onderwerp ter sprake. De heer De Groot is al jaren voorstander van toevoeging van het vak psychologie aan de geneeskundige studie en de heer Bakker schrijft in zijn proefschrift: „Misschien houdt de medicus practicus te weinig rekening met de behoefte aan zending onder de neurotici van deze tijd”.

En een ander citaat uit hetzelfde proefschrift geeft misschien wel de hele grond van het bezoek aan de kwakzalver, de wonderdokter of hoe men de onbevoegde ook wil noemen: „Dat is . . . het onuitroeibare geloof in wonderen, de vatbaarheid van de menselijke psyche voor alles wat buitenredelijk aandoet”.

Grootvader terug

DE HEER Van der Plaats van de NWP gaf bij het gesprek met de heer Brun een beschouwing ten beste over „de technisering van de medische wetenschap”. Hij meent dat de natuur-geneeswijze het tij mee heeft: „Hele stromingen, kabouters, microbici en zo gaan in die richting”.

De heer De Groot ziet het met leedwezen aan. „Die mensen willen mijn grootvader weer als arts. Maar die bezocht zijn patiënten te paard en kon er maar 3 per dag behandelen.”

Het grote gevaar van behandeling door onbevoegden wordt door alle zegslieden genoemd: behandeling waarbij de ware ziekte onontdekt blijft en die zo lang doorgaat tot ook de bevoegde arts er niets meer aan doen kan. De heer De Groot weet enkele gevallen uit zijn eigen praktijk als inspecteur, de heer Bakker waarschuwt er uitdrukkelijk tegen in zijn proefschrift.

Het werk van de onbevoegde genezers blijft niet altijd zonder resultaat — de heer Bakker komt tot 35 procent volledige genezingen. Dit is overigens hetzelfde cijfer dat gevonden werd bij een proef in de V.S. waarbij zieken suikerpillen kregen die zij voor echte medicijnen hielden; ook daarvan genas 35 procent. De overeenkomst tussen deze getallen is net niet toevallig genoeg om er geen waarde aan toe te kennen, besluit de heer Brun in Limburgs Dagblad zijn artikel.

VIA DE NEDERLANDSE ambassade in Frankrijk zijn bij de justitie in Den Bosch klachten binnengekomen en verzoeken om maatregelen tegen de Casterense kruidendokter Van de Moosdijk, die zoals onze lezers weten in grote advertenties in Franse bladen zijn kruiden aanbeveelt.

„We zouden liever zien dat ze in die landen zelf iets ondernemen”, zei de officier van justitie, mr. J. Hulleman, daarover tegen de correspondent van De Tijd. Hij heeft de kruidendokter in het verleden al meermalen voor het gerecht gesleept wegens overtreding van de wet op de geneeskunde.

Op verzoek van een aantal Belgen, die zich door de kruidendokter benadeeld voelen en na een vruchteloze kuur hun geld terug eisen, heeft mr. Hulleman nu een zaak aanhangig gemaakt wegens oplichting. Het gerechtelijk vooronderzoek daarvoor is inmiddels afgesloten en de zaak ligt bij de rechter-commissaris. Omdat zaken tegen gedetineerden echter voorgaan, is afhandeling voorlopig niet te verwachten. Mr. Hulleman acht het zelfs niet helemaal onwaarschijnlijk dat het in het geheel niet tot een vervolging komt „omdat de zaak misschien te oud wordt”.

Vele klagers in België zijn inmiddels bezig met civiele procedures tegen de kruidendokter en zij lijken niet helemaal zonder succes bij hun pogingen hun geld terug te krijgen.

Ze tikkert niet meer

DE „WONDERDOENSTER” van Standaardbuiten, mevrouw P.-C., die het laatst van zich liet horen nadat zij een aanklacht had ingediend tegen de officier van justitie, die haar zaak had voorgebracht te Zevenbergen, slaat er niet meer op los. Men zal zich herinneren, dat zij er bij haar „behandelwijze” duchtig op los timmerde

Wie achter deze hardhandigheid en het feit, dat haar echtgenoot een schriel mannetje was, die in het niet verzonk bij de struise figuur van zijn vrouw „iets” zocht, heeft gelijk gekregen. De dame, die zo luid voorgaf dat God haar een taak had opgedragen om zieken te genezen, compenseerde bij haar hardhandige geneesmethoden, waarbij sommige mannelijke patiënten hun broek moesten uittrekken, bepaalde huwelijks-ontberingen.

Zij woont nu niet meer in haar woning te Standaardbuiten, toneel van de geruchtmakende „genezingen”, maar is volgens krantenberichten in Tilburg gaan samenwonen met een van haar „patiënten”. En ze heeft er haar „praktijk” aan gegeven.

PATER DEED EEN ZIEL VERHUIZEN

EEN VREEMD VERHAAL uit de Zuid-Amerikaanse republiek Ecuador, dat wij aantreffen in het Duitse geïllustreerde weekblad „Bunte Illustrierte“, een uitgave van senator Burda — en het enige van de nog bestaande grote geïllustreerde Duitse weekbladen, dat het zonder „bloot“ stelt. Welaan dan: in het Noorden van Ecuador woont in de stad Esmeraldas de familie Hernandez. Het tienjarig zoontje Juan wordt door zijn onderwijzer beschreven als een opgewekte jongen met een intelligentie, die boven het gemiddelde ligt.

Op een dag hoorde men vreemde verhalen uit de mond van Juan. Hij vertelde dat hij vroeger ook al eens geleefd had en wel in de grote havenstad Guayaquil. De geestelijke van Juans parochie, pater Antonio, vond het een wonder en sprak over zielsverhuizing. Helaas wilde zijn kerk er niets van weten — maar de kranten wel!

En dus verschenen er grote verhalen in druk over Juan Hernandez, die eens geleefd had als een ander mens. Hij wist ook wie. Dat was de koopman Manuel Goudeloupe, die bij een ongeval om het leven was gekomen. Men ging op onderzoek uit en warempeel — dat klopte. Op 26 april 1960 was de koopman in Guayaquil door een auto overreden en gedood. En omdat Juan Hernandez op die 26ste april 1960 was geboren leek het wonder bevestigd: een onmiskenbaar geval van zielsverhuizing.

Koffie op de Zuidermarkt

DRIE EXPERTS GINGEN zich, vertelt de correspondent van de Bunte Illustrierte verder, met het geval bezig houden. Uit een oud krantenbericht had de jongen wellicht kennis kunnen krijgen van het ongeval. Maar hoe wist hij dan dat de koopman gewoon was om elke avond op de Zuidermarkt een kopje koffie aan het stalletje van señora Lascano te drinken? Die dingen haal je niet uit oude kranten!

Men bracht de jongen naar Guayaquil, een stad met een half miljoen inwoners. Het was natuurlijk mogelijk,

dat de jongen uit verhalen van zijn vader wel iets wist van Guayaquil, waar hij zelf nooit was geweest. Esmeraldas, een stad van zo'n 70.000 inwoners, ligt (hemelsbreed) zo'n 350 kilometer van Guayaquil verwijderd. Men was dus wel erg verbaasd, toen Juan zonder aarzelen de weg langs de Universiteit naar de Calle Olmedo vond en in die straat het huis van de koopman kon aanwijzen.

Men stelde de jongen voor aan de weduwe van de koopman, Carmen Goudeloupe. Hij kon haar enige bijzonderheden uit het leven van haar man vertellen: „Ik heb U enige weken voor mijn dood een gouden medaillon gegeven met het haar van onze jongen“.

Dat was juist. Hoe wist de jongen dat? De weduwe zei, dat slechts weinig mensen van dat medaillon wisten

en ook was niet algemeen bekend geweest, dat het echtpaar een zoon had, die slechts enige weken had geleefd.

DUS TOCH zielsverhuizing! Nu was iedereen er wel van overtuigd. Pater Antonio triomfeerde. Zijn kerk mocht dan de zielsverhuizing verwerpen — pater Antonio had nu de bewijzen. Hij genoot van de algemene belangstelling die zijn deel werd.

Maar zijn triomf duurde maar kort. Een verslaggever, die niet aan zielsverhuizing geloofde, vond namelijk uit dat pater Antonio, die de levensgeschiedenis van de koopman te Guayaquil van nabij kende, alles aan de jongen had verteld. Het wonder was ordinaire zwendel.

Pater Antonio verdween over de bergen naar Puyo in de schaduwen van het oerwoud van de Amazone, waar maar weinig kranten worden gelezen. En om de kleine Juan Hernandez is het weer stil geworden.

Van de Moosdijk adverteert in Duitsland

HET VERHAAL WORDT helaas een-tonig: Van de Moosdijk, die zoals wij in ons januarinummer al vertelden met veel succes (dat wil zeggen met veel winst) in Frankrijk heeft geadverteerd probeert het nu ook in Duitsland. Wij kregen althans een advertentie onder ogen, die viervijfde van een pagina besloeg in wat naar ons werd medegedeeld de Augsburgische Zeitung was. Pagina 13 van donderdag 21 januari. Op een nieuwspagina „Aus aller Welt“.

Er staat weer het portret bij van de man uit Casteren. In de tekst wordt gewaagd over het bosrijke gebied van Casteren, waar men beslist geen benzine ruikt. Vlak daaronder prijkt, keurig afgedrukt in deze Augsburgische Zeitung, de foto van het landhuis van onze kwakzalver en voor dat landhuis diens Amerikaanse auto. Over benzinedampen gesproken.

Uit de tekst komt men ook te weten, dat Van de Moosdijk vader is van vier zonen (dat maakt altijd een degelijke indruk op de mensjes, die hij zijn kruiden moet zien aan te smeren) en vlak

daarop volgt de boude bewering dat Van de Moosdijk de grootste kruidenspecialist ter wereld is. Of dat nog niet genoeg is: grootspreker Van de Moosdijk beweert dat hij over ongeveer 40.000 uitgezochte kruidensoorten beschikt. Ter vergelijking diene, dat Theo Braem in zijn boek „Onze Geneeskruiden“ er zo'n 300 opnoemt.

Nulletje meer of minder

MAAR WAT LET het Van de Moosdijk een nulletje meer of minder te gebruiken? In het verhaal dat de lezers van de Augsburgische Zeitung werd voorgeschoteld ging Van de Moosdijk terug in de geschiedenis om zijn kruiden aan te bevelen en herinnerde aan de natuurvolkeren, die, naar hij beweert, zo weinig ziek zijn! Waarom? Ze leven in de natuur!

Anders dan in de advertenties in Franse bladen ontbreekt een coupon om op te zenden. Wel staat aan het slot de aanbeveling om ook terug naar de natuur te gaan en kruidenthee te drinken op de juiste manier.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnders, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Vice-President Arrondissements-Rechtbank te Arnhem; J. E. Bulter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging Incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjestraat 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

Drukkerij SYSTEMA N.V.
Amsterdam

BLZ. 16

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjestraat 6, Hilversum.